

VIII LATGALES STĀSTNIEKU FESTIVĀLS “OMOTU STUOSTI”

4.- 5. augustā Augšdaugavas novada Naujenes un Višķu pagastā notiks VIII Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”.

Latgales stāstnieku festivāli “Omotu stuosti” ir īpaši ar seno amatu iedzīvināšanas tradīcijām, ik gadu pievēršoties kādam no tiem (podnieki, dravnieki, kāzu saimnieces, pinēji, audēji, stikla pūtēji, ādas apstrādes meistari), apzinot vēl esošos amata meistarus, rīkojot meistarklases, pilnveidojot stāstnieka prasmes un dziļāk ielūkojoties latgaliskajā dzīvesziņā.

Stāstniecība ikvienā reģionā ir nozīmīga tieši kultūras mantojuma vērtību apzināšanai, saglabāšanai, informācijas kolekcionēšanai, reģiona kolektīvās atmiņas stiprināšanai, vietējās kopienas saliedēšanai, starppaaudžu dialoga veicināšanai un vietējo kopienu dzīvesziņas izziņāšanā. Stāstnieks, tāpat kā muzikants, rakstnieks, arī ir amats un viņa stāsti kalpo tuvākās apkārtnes, amatu prasmju un vietējās kultūras kolorīta izziņai. Festivāla norise stiprina Latgales stāstniecības tradīcijas un aktualizē mazākumtautību identitātes vēsturisko pieredzi Latgalē.

Šogad festivāla virstēma ir “Vecticībnieku garīgā un sadzīves kultūra Latvijas kultūras kontekstā”. Tāpēc festivāla atklāšanas pasākums un dienas norises tiks aizvadītas unikālā vietā – Naujenes pagasta Slutišķu sādžā, kurā izvietotas Naujenes Novadpētniecība muzeja “Upānu” sētas un “Slutišķu vecticībnieku sētas” ekspozīcijas. Savukārt festivāla vakarpuses aktivitātes sāksies ar Daniševkas vecticībnieku lūgšanu nama apmeklējumu Višķu pagastā un Lielo stāstu vakaru Špoģu Mūzikas un mākslas skolā.

Festivāla otrās dienas norises notiks Naujenes Novadpētniecības muzejā,

iepazīstot vecticībnieku dzīvesstāstus un vietējo kultūrvidi dažādu atmiņas institūciju krājumos.

Jāatzīmē, ka VIII Latgales stāstnieku festivāls būs īpašs, jo dos iespēju iepazīt Latgales vecticībnieku kopienas garīgo dzīvesziņu, senos amatus, sadzīves tradīcijas un kultūras norises. Pētnieku lasījumi, kopienas pārstāvju meistardarbnīcas, folkloras kopu aktivitātes un stāsti ļaus dziļāk izprast vecticībnieku kopienas lomu Latgales kultūrā un sadzīvē, izceļot Latgales multikulturālās vides bagātības.

Festivāla laikā tiks sagatavots dokumentēts video un audio materiāls par VIII stāstnieku festivālu „Omotu stuosti”, apkopota informācija par stāstniekiem un spilgtākajiem stāstiem, kas dažādos formātos tiks piedāvāta plašākai sabiedrībai un popularizēta gan vietējā, gan plašākā mērogā.

Uz festivāla atvērtajiem pasākumiem un nodarbībām īpaši aicināti interesenti un stāstnieku kustības atbalstītāji no Latgales un citiem Latvijas novadiem, vecticībnieku kopienas pārstāvji, tostarp vietējie stāstnieki no folkloras kopām, Latgales reģiona jaunie stāstnieki un dažādu stāstnieku konkursu dalībnieki.

VIII stāstnieku festivālā aicināti piedalīties UNESCO tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieki un stāstnieki, Latvijas Stāstnieku asociācijas biedri, citu projektu un kopu stāstnieki no visiem Latvijas reģioniem. Festivāla īpašie viesi būs Latvijas Universitātes Filozofijas un Socioloģijas institūta vadošā pētniece Nadežda Pazuhina, Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centra vadītāja, profesore Irēna Saleniece, vecticībnieku kultūras pētniece Ina Kirņičanska.

Festivālu, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītajam projektam “VIII Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti” rīko Augšdaugavas novada Kultūras pārvalde [Naujenes Novadpētniecības muzejs] sadarbībā ar Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centru, krievu folkloras studijas ansambli “Iljinskaja pjatnica”, Naujenes kultūras centru, Špoģu Mūzikas un mākslas skolu, vietējiem amatniekiem, stāstniekiem un uzņēmējiem.

VKKF atbalstītā projekta “VIII Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”” ietvaros ir tapusi Naujenes Novadpētniecības muzeja brīvdabas izstāde “Cilvēku un lietu stāsti”, kura jau ir apskatāma sētas “Upāni” pagalmā Slutišķos.

Izstādes stāstus veido muzeja mutvārdu dzīvesstāstu kolekcijas materiāli, kuri atspoguļo Augšdaugavas novada vecticībnieku ikdienu un dzīves pieredzi. Stāsti ietver tradīcijas, kultūras pieredzi, valodu un dzīves izjūtu cilvēka, ģimenes, dzimtas, radu, saimes, sava ciema un novada robežās. Tieši cilvēka dzīvesstāsts kā vēstures avots visprecīzāk atklāj sava laikmeta dažādās šķautnes un piešķir personisku, dziļi niansētu, smalku emocionālo raksturojumu. Izstādē to akcentē arī teicēju teksti oriģinālvalodā, saglabājot vecticībnieku kultūrai raksturīgo izteiksmes formu un īpatnības.

Izstādes veidošanā izmantotas fotogrāfijas no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Vēstures departamenta Fotonegatīvu kolekcijas, Naujenes

Novadpētniecības muzeja ekspedīciju laikā iegūtās fotogrāfijas, kā arī vēstures liecības no muzeja krājuma.

Projektu finansiāli atbalsta VKKF, Augšdaugavas novada Kultūras pārvalde, Latvijas Stāstnieku asociācija.

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS